

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
менеджменту та бізнесу
Протокол № 1 від 25.08.2023 р.

ПОГОДЖЕНО
Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна НЕМАШКАЛС

КРЕАТИВНЕ МИСЛЕННЯ

робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

Галузь знань **всі**
Спеціальність **всі**
Освітній рівень **другий (магістерський)**
Освітня програма **всі**

Статус дисципліни **вибіркова**
Мова викладання, навчання та оцінювання **українська**

Розробники:
к.е.н., доцент

Оксана МАЗОРЕНКО

к.е.н., доцент

підписано КЕП

Катерина БАРКОВА

Завідувач кафедри
менеджменту та бізнесу

Тетяна ЛЕПЕЙКО

Харків
2023

ВСТУП

У сучасному, постійно зростаючому та мінливому світі вміння мислити креативно та інноваційно є найважливішими навичками. Іноді може бути складно відступитись і розміркувати в середовищі, що швидко розвивається, або коли вам потрібно засвоїти великий обсяг інформації. Зрозуміти або донести нові ідеї до інноваційного та захоплюючого способу, підходити до проблем із нових боків та розробляти нові рішення – все це риси, яких дуже прагнуть роботодавці.

У процесі навчання здобувачі отримують необхідні знання під час лекцій, виконують завдання з практичного застосування набутих знань. Вивчення теоретичних положень дисципліни "Креативне мислення" вимагає їх закріплення за допомогою практичних занять, і це значна частина дисципліни.

Мета навчальної дисципліни: формування у здобувачів знань про креативний процес та використання його для вирішення проблем або реалізації можливостей у будь-якій галузі навчання, особистого життя чи кар'єрного шляху.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- засвоєння основних методів розвитку креативного мислення та використання їх на практиці;
- формування знань і навичок щодо створення креативного середовища.

Об'єктом вивчення дисципліни є процес побудови креативного мислення з метою вивчення креативного середовища.

Предметом навчальної дисципліни є принципи, форми і методи креативного мислення.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл. 1.

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
Відшукувати, аналізувати та оцінювати інформацію, необхідну для постановки і вирішення як професійних завдань так і особистого розвитку.	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
Використовувати на практиці фаховий науково-термінологічний апарат, вміти представляти підсумки виконаної роботи.	Здатність до планування, обґрунтування та обговорення результатів проведеного дослідження.
Розуміти і застосовувати сучасні світові соціокультурні практики.	Здатність застосовувати креативні технології на практиці.
Презентувати та обговорювати результати наукових і прикладних досліджень, соціокультурних стратегій і проектів державною та іноземною мовами.	Здатність розробляти ефективні системи маркетингу соціокультурних продуктів та послуг (просування проектів, програм, акцій, івентів тощо).
Організувати конструктивний діалог між зацікавленими стейкхолдерами соціокультурних трансформацій задля досягнення спільно визначеної мети (місії).	Здатність логічно обґрунтовувати, планувати і виконувати наукові і прикладні дослідження, презентувати їх і доводити власну наукову позицію

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Креативність та її значення для бізнесу.

Основні принципи креативності, її значення у вирішенні глобальних викликів. Креативність нижчого та вищого рівня.

Креативність та інновації. Інерція мислення: чому ми думаємо стереотипно? Особливості мозку.

Тема 2. Креативний процес.

Суть креативного процесу: етапи та закономірності.

Матриця "Класифікація методів генерування ідей".

Особливості та прийоми для ефективного генерування ідей.

Розвиток здатності до емпатії, вміння задавати питання та вміння правильно формулювати завдання.

Тема 3. Генерування ідей та методи креативності.

Формування здатності створювати нові зв'язки та припущення. Критерії відбору ідей.

Мозковий штурм. Шість капелюхів. Картування розуму. Теорія винахідницького вирішення проблем (TRIZ). S.C.A.M.P.E.R. Синектика. Дизайн мислення. Морфологічний аналіз. Метод фокальних об'єктів. Інші техніки.

Тема 4. Технології для генерації командних ідей та вирішення проблем.

Нетворкінг в організації.

Нові способи командної взаємодії.

Методи колективної креативності: метод Уолта Діснея, метод 6 мислячих капелюхів (Е. де Боно), ефект Стравінського, ідеї тенісу.

Тема 5. Візуалізація та презентація ідей.

Види бізнес-презентацій: відмінності між ними. Структура трекшн-презентації: метрики, гіпотези та результати, артефакти.

Креативне картографування: колективна побудова "MindMaps", з використанням елементів ескізів та сценаріїв.

Пітчінг. Огляд технік пітчінгу. Business Pitch PowerPoint: Дизайн та зміст Pitch Deck. E-mail спілкування: Executive Summary та LivePlan Pitch. Elevator Pitch: віртуозність зачарування інвесторів за 60 секунд.

Перелік практичних (семінарських) завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2

Перелік практичних (семінарських) завдань

Назва теми та / або завдання	Зміст
Тема 1. Завдання 1.	Рівні креативності. Вимірювання особистої креативності
Тема 1. Завдання 2.	Семінар з подолання непродуктивних переконань для інноваційного мислення.
Тема 2. Завдання 3.	Як покращити креативність?
Тема 2. Завдання 4.	Вправа Storyboard
Тема 3. Завдання 5.	Техніки креативності
Тема 3. Завдання 6.	Grid мозковий штурм
Тема 4. Завдання 7.	Відпрацювання методів колективної креативності
Тема 4. Завдання 8.	Відпрацювання методів колективної креативності
Тема 5. Завдання 9.	Практикум: Портрет креативного лідера
Тема 5. Завдання 10.	Сторітелінг для пітчінгових бізнес-проектів

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл.

3

Таблиця 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми та / або завдання	Зміст
Тема 1	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за темою 1. Підготовка до заняття.
Тема 2	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за темою 2. Підготовка презентації. Підготовка до контрольної роботи.
Тема 3	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за темою 3. Підготовка проектів в сфері креативних і культурних індустрій. Підготовка до контрольної роботи.
Тема 4	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за темою 4. Підготовка презентації. Виконання практичних завдань Підготовка до контрольної роботи.
Тема 5	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за темою 5. Підготовка для письмової контрольної роботи.

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) занять та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як:

Проблемні лекції (Теми 1, 4).

Дискусії (Теми 2,3).

Презентації (Теми 1-5).

Моделювання професійних ситуацій (Теми 4,5).

Робота в малих групах (Теми 1, 2, 3).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, практичних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

– для дисциплін з формою семестрового контролю залік: максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума – 60 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формі диференційованого заліку або заліку.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається:

– для дисциплін з формою семестрового контролю залік – сумуванням всіх балів, отриманих під час поточного контролю.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: Індивідуальні навчально-дослідні завдання (30 балів), письмова контрольна робота (30 балів), презентація (30 балів), експрес контрольна робота (10 балів).

Семестровий контроль: Залік

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Назарова Г. В. Креативна економіка та менеджмент [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Г. В. Назарова, Ю. В. Сотникова ; Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. - Електрон. текстові дан. (1,50 МБ). - Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018. - 159 с. : іл. - Загол. з титул. екрану. - Бібліогр.: с. 150-156. Доступ: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/20645>

Додаткова

2. Міхалко М. 21 спосіб мислити креативно / Перекл. Т. Б. Бойко. – Київ : Клуб Сімейного Дозвілля, 2019 – 400 с.

3. Parkhomenko N. Trends of development of creative economy in the world / N. Parkhomenko // Економіка та суспільство (електронне наукове фахове видання). - Мукачеве: Мукачівський державний університет. — 2017. - № 13 (Грудень). Доступ: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/18320>

3. Ус М. І. Маркетинг вражень в умовах креативної економіки / М. І. Ус // Трансформація соціальних інститутів в інформаційному суспільстві : тези допов. IV конгресу соціологічної асоціації України, м. Харків, 28-29 жовт. 2021 р. – Харків: Соціологічна асоціація України, 2021. – С. 284-286. Доступ: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/27742>

4. Лаптев В. І. Глобальний ІТ бізнес та його вплив на розвиток креативної економіки в Україні / В. І. Лаптев, О. Ю. Іванова // Перспективи індустрії гостинності та міжнародного бізнесу: світові тенденції та національні пріоритети: зб. тез міжнар. наук.-практ. конф., м. Тернопіль, 5-6 трав. 2022 р.: тези допов. – Тернопіль: ЗУНУ. – 2022. – С. 138-140. Доступ: <http://repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/27584>

Інформаційні ресурси

5. Креативні індустрії: вплив на розвиток економіки України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://kse.ua/wp-content/uploads/2021/04/KSE-Trade-Kreativni-industriyi-Zvit.pdf>

6. Сектор “Креативні індустрії” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=994b0513-1759-4b3b-a80a-0e70f015017d&tag=СекторKreativnikhIndustrii>

7. Мазоренко О.В., Баркова К.О. Креативне мислення // Сайт ПНС ХНЕУ ім. С. Кузнеця [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=8466>